

Welbespraakte workaholic

Jan Raes

In september 2011 werd Paul Schnabel benoemd tot penningmeester van de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest. Sindsdien hebben wij hem leren kennen als een prettige persoonlijkheid: gedreven, opgewekt en jongensachtig, maar ook als iemand die veel weet over een groot aantal onderwerpen, een *homo universalis*. Je kunt mensen doorgaans indelen in specialisten en generalisten, maar Paul behoort tot de weinigen die dat allebei zijn. Hij is zeer actief op wetenschappelijk, cultureel en sociaal-politiek gebied. Bovendien weet hij met grote zorgzaamheid veel ballen in de lucht te houden.

Paul Schnabel werd lid van het stichtingsbestuur op voordracht van de voorzitter, Robert Reibestein. Hij kende Paul als iemand die over de meest uiteenlopende onderwerpen interessante voordrachten kon geven, van de toekomst van de geestelijke gezondheidszorg tot 17de-eeuwse Nederlandse schilderkunst. Paul leek hem een goede toevoeging aan het bestuur door een combinatie van drie eigenschappen: hij is uitstekend ingevoerd in het Haagse circuit, hij heeft geweldig inzicht in hoe de samenleving denkt over het belang van cultuur (waar- onder ernstige muziek) en wat daar de belangrijkste veranderingen en trends in zijn, hij is cultureel onderlegd en heeft interesse in muziek.

Paul Schabels betrokkenheid bij het Koninklijk Concertgebouworkest komt uit dat laatste voort: lang voordat hij bij ons in het bestuur kwam, was hij al een trouw bezoeker van onze concerten. Niet alleen van het ijzeren repertoire, maar juist ook van de meer avontuurlijke concerten, zoals die van onze AAA-serie, waarin het orkest veel hedendaagse muziek en werken van Nederlandse componisten speelt. Medebestuurslid Louise Fresco vertelt me desgevraagd: 'Paul Schnabel heeft een grote culturele en muzikale affiniteit. Hij had met zijn staat van dienst natuurlijk ieder willekeurig bestuur kunnen kiezen, maar hij koos met enthousiasme voor het bestuur van het Koninklijk Concertgebouworkest. Zijn bijdragen aan de vergaderingen zijn altijd weloverwogen; hij denkt eerst na en komt dan met creatieve oplossingen, en af en toe met onorthodoxe ideeën.' Dat weloverwogene van Paul, zijn precisie, maakt dat hij tevens geschikt is als penningmeester. Hij heeft geregeld contact met de zakelijk adjunct-directeur en vormt zo een belangrijke brug tussen het bestuur en het management.

Ons stichtingsbestuur is uniek, omdat ook orkestleden er deel van uitmaken. Daardoor heeft het orkest medezeggenschap bij het beleid en is er een grote betrokkenheid van het bestuur bij het orkest. Dat is al zo sinds 1915. Als bestuurslid is Paul Schnabel dan ook echt een van de mededenkers achter het Concertgebouworkest. In die rol heeft hij zich bewezen als een zeer waardevolle sparringpartner.

Pauls achtergrond als socioloog verraadt zich in de manier waarop hij tegen het orkest aankijkt en erover praat. Zijn focus op de mensen en hun achtergronden is heel interessant. Hij signaleert bijvoorbeeld

Jan Raes

is algemeen directeur van het Koninklijk Concertgebouworkest

hoe in de huidige tijd de publiekssamenstelling verandert. Dat heeft zijn weerslag op hoe het orkest zich presenteert. Hoe pas je de marketing aan, en aan wie? Het publiek van nu heeft een andere thuis-situatie, heeft ander onderwijs genoten dan het publiek van twintig jaar geleden. De invloed van de media is steeds sterker geworden. Grote veranderingen in subsidiepolitiek leiden tot een heel andere positie van sponsors. Door al deze oorzaken komt het orkest in een heel andere omgeving terecht. Paul stelt het soort vragen dat voor ons als orkest in een snel veranderend sociaal-economisch klimaat essentieel is.

Collega-bestuurder Fresco en ik zijn het erover eens. Zijn vakkennis over wat er in Nederland speelt, past hij dankbaar toe binnen het stichtingsbestuur. Denk aan demografische trends, veranderende tijdsbesteding en samenstelling van huishoudens, nieuwe waarden en werkdruk bij jongere generaties, de effecten daarvan op concertbezoek en abonnementenverkoop. Over alles heeft hij een idee. Daarom is het van grote waarde dat deze 'welbespraakte workaholic', zoals Robert Reibestein hem noemt, deel uitmaakt van het stichtingsbestuur van het Koninklijk Concertgebouworkest.